

ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

— ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ —

Διοικούσα Έπιτροπή: Α. Α. Δεληγιάννης, Γ. Α. Βάρβουλης, Α. Δ. Σαραντίτης, Ε. Ε. Σουβινός, Γ. Α. Γεωργακόπουλος

ΤΟ Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΧΗΜΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Τὴν Κυριακὴν 10 Ἀπριλίου, ὥραν 11 π.μ., εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν διαλέξεων καὶ τελετῶν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ἤρχισαν, συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα αἱ ἐργασίαι τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου.

Ἰδιαιτέραν λαμπρότητα καὶ αἴγλην προσέδωκεν εἰς τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου ἡ παρουσία τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

Τὴν πανηγυρικὴν Συνεδρίαν τῆς ἐναρξέως τῶν

ἐργασιῶν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γεωργακόπουλος, ὁ ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Οἰκονόμου, ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Κυριακός, ὁ ὄφυπουργὸς Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Νικολοῦδης, ὁ ὄφυπουργὸς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Μπουρμπούλης, ὁ Νομάρχης κ. Κισσόπουλος, ὁ Πρύτανης τοῦ Πα-

νεπιστημίου κ. Φωτεινός, ὁ Πρύτανης τοῦ Πολυτεχνείου κ. Γεωργακόπουλος, ὁ Πρύτανης τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν κ. Ἐμμανουήλ, πολλοὶ Ἀκαδημαϊκοί, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Πολυτεχνείου, Ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ Κράτους καὶ πολλὰ ἐξέχοντα μέλη τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα προσεφώνησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου κ. Δόσιος:

Μεγαλειότατε,

Ἐπιτρέψατε εἰς ἐμὲ νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην

εὐγνωμοσύνην τῶν Συνεδρῶν διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα, τὴν ὁποίαν προσδίδει εἰς τὰς ἐργασίας μας ἡ παρουσία τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος. Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς αὐτῆς θὰ δώσῃ εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων μας νέον θάρρος καὶ νέαν καρτερίαν, εἰς τὰς προσπάθειάς μας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ προώθησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Τὸ Συνέδριον τοῦτο, τὸ πρῶτον συγκεκλιμένον ἐν Ἑλλάδι, συνεκλήθη τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ στενῇ συνεργασίᾳ τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποσκοπεῖ τὴν ἐμφάνισιν τῆς μεγάλης προόδου, τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνέπτυξαν οἱ χημικοὶ τῆς χώρας μας.

Ἐκ τοῦ Συνεδρίου τούτου θὰ προκύψουν ἐπίσης αἱ κατευθύνσεις τῆς τελειότερας μελλοντικῆς ἀναπτύξεως τοῦ κλάδου, ἀπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀπόψεως διὰ τὴν τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν πρόοδον τοῦ τόπου.

Ἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν χαρὰν, εὐχαριστῶν τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους, διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμαν, καλοῦντες με νὰ προεδρεύσω τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου. Ἡ συγκίνησίς μου εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα, ὅταν βλέπω, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἑορτῆς, νὰ ἐμφανίζονται συναδελφωμένοι, ὡς ἐνιαῖα καὶ γόνιμος κοινωνικὴ δύναμις, ὅλοι οἱ Ἕλληνες χημικοὶ, ἀνεξαρτήτως τῶν σχολῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐφοίτησαν, ὅπως παρουσιάσουν μὲ ὑπερφάνειαν τὸ κοινὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καθ' ἣν στιγμὴν προσέρχονται εἰς τὸν «Παρνασσόν».

καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀπόψεως διὰ τὴν τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν πρόοδον τοῦ τόπου.

Ἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν χαρὰν, εὐχαριστῶν τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους, διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμαν, καλοῦντες με νὰ προεδρεύσω τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου. Ἡ συγκίνησίς μου εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα, ὅταν βλέπω, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἑορτῆς, νὰ ἐμφανίζονται συναδελφωμένοι, ὡς ἐνιαῖα καὶ γόνιμος κοινωνικὴ δύναμις, ὅλοι οἱ Ἕλληνες χημικοὶ, ἀνεξαρτήτως τῶν σχολῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐφοίτησαν, ὅπως παρουσιάσουν μὲ ὑπερφάνειαν τὸ κοινὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον

συνεισφέρουν εις την ζωὴν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ κοινωνικοῦ μας συνόλου.

Ἰδιαιτέρως εὐχάριστος εἶναι δι' ἐμὲ ἡ ἀνάληψις τῆς προεδρίας αὐτῆς, διότι μὲ φέρει εἰς στενωτέραν ἐπαφὴν μὲ τοὺς νέους Ἕλληνας ἐπιστήμονας, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος καὶ προκοπὴ ὑπῆρξε σταθερὸν μέλημα τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ διοικητικοῦ μου σταδίου.

Ἡ χαρὰ τῆς ἡμέρας αὐτῆς θὰ ἦτο πλήρης, ἐάν μὴ ἀπέμενεν εἰς τὸν οὐρανόν, παροδικῶς ἀκόμη ἐλπίζω, ἡ σκιὰ νέφους τοῦ παρελθόντος, ἐκφραζομένη ὡς λανθάνον παράπονον.

Ἡ μεγάλη συμβολή, τὴν ὁποίαν παρέσχε καὶ παρέχει ὁ κλάδος μας εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ἔμεινε κάπως παρεγνωρισμένος καὶ οὐδὲν σχεδὸν ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας ἀντάλλαγμα ἤλθεν, ὅπως δι' ἄλλους παράγοντας τῆς κοινωνικῆς δράσεως ἐγένετο, ἵνα ἐμψυχώσῃ καὶ τοὺς χημικοὺς εἰς τὸν ἰδιαιτέρως σκληρὸν καὶ ἀχάριστον ἀγῶνα των.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀδικήσωμεν κανένα. Ἐάν ἄλλοι κλάδοι ἔτυχον κα-

τὰ καιροὺς ἐξαιρετικῶς εὐεργητικῶν προνομίων, τοῦτο ὀφείλεται δυστυχῶς εἰς λόγους συμφυεῖς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ὑπόστασιν καὶ τοὺς ἐκ ταύτης πηγάζοντες κανόνας, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διαβιοῦν καὶ ἀναπτύσσονται τὰ κοινωνικὰ συγκροτήματα.

Ἡ κοινωνικὴ εὐνοία καὶ ὑποστήριξις εἶναι κατ' ἀνάγκην ἡ συνισταμένη τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ ἀτομικῶν ὠθησέων. Τὰ πλεῖστα ἐλευθέρια λεγόμενα ἐπαγγέλματα ἀνάγονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἐκδουλεύσεις παρεχόμενας ἀπ' εὐθείας ὑπὸ ἀτόμων πρὸς ἄτομα καὶ κινούσας ἐπομένως τὴν ἄμεσον ἐκ μέρους ἐκάστου ἀναγνώρισιν καὶ εὐγνωμοσύνην. Τύπος τῶν τοιούτων ὑπηρεσιῶν εἶναι αἱ ὑπὸ τῶν ἱατρῶν καὶ δικηγόρων παρεχόμεναι, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ κοινωνικὴ καὶ νομοθετικὴ ὑποστήριξις τῶν δύο τούτων κλάδων.

Ὁ χημικός, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἀδικεῖται καταφάρως. Τὰ δνόματα τῶν καλῶν ἱατρῶν, τῶν ἀρχιτεκτόνων, τῶν νομικῶν εἶναι πρόχειρα εἰς ὄλων τὰ στόματα τὸν καλὸν ὅμως χημικὸν καὶ τὰ ἔργα του

οὐδεὶς σχεδὸν γνωρίζει. Αἱ ἐκδουλεύσεις τοῦ χημικοῦ δὲν προσφέρονται δυστυχῶς, ὅπως αἱ τῶν ἄλλων ἐπισημόνων, ὑπὸ ἀτόμων πρὸς ἄτομα, ἀλλὰ πρὸς ὀλόκληρον τὸ κοινωνικὸν σύστημα καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἀφανῆ. Ὁ σωζόμενος ἀσθενὴς δὲν θὰ ἐρωτήσῃ ποτὲ τὸν ἱατρὸν του, ποῖος συνέθεσε τὸ σωτήριον φάρμακον, τὸ ὁποῖον ὁ θεραπεύσας εὐρέθη εἰς τὴν εὐχάριστον δυνατότητα νὰ δώσῃ, ὅπως, διὰ νὰ ἐλθωμεν εἰς τερπνότερα ἐπίπεδα, καμμία κυρία δὲν θὰ ἐρωτήσῃ ποῖος χημικὸς ἀνεκάλυψε τὰ κολακευτικὰ χρώματα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀναγραφῇ εἰς κοσμικὴν κίνησιν.

Τὰς λεπτομερείας αὐτὰς γνωρίζουν μόνον ὄλγοι εἰδικευμένοι συνάδελφοι, ἀπὸ τὴν διεθνή βιβλιογραφίαν, ὅσκις καὶ αὐτὴ ἀκόμη δὲν πνίγεται ἀπὸ τὰ διαφημιστικὰ δνόματα καὶ τὰ βιομηχανικὰ σήματα τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

Ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν καπνῶν τῶν ἐργοστασιακῶν καπνοδόχων καὶ μαζὺ μὲ τὰ πλήθη τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐπιβαλλομένων διὰ τοῦ ὄγκου των, προσέρχονται εἰς τὴν κανονισμένην ὥραν, ἀραιοὶ ἐκεῖνοι, καὶ οἱ ἐργάται τοῦ πνεύματος, οἱ

χημικοί, διὰ νὰ ἐξαφανισθοῦν, σιωπηλοὶ, εἰς τὰ κρύφια καὶ ἀπροσπέλαστα διὰ τοὺς πολλοὺς ἐργαστήριά των. Δι' αὐτοὺς αἱ τυπικαὶ ὄραι τῆς ἐργασίας εἶναι ἴσως αἱ ἐλαφρότεραι, διότι ἡ ἀνήσυχος σκέψις τοὺς παρακολουθεῖ παντοῦ καὶ διακόπτει ἐπιμόνως τὴν ἀνάπαυσίν των.

Ἡ εἰσφορὰ των εἰς τὸ κοινὸν ἔργον, διὰ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ μία παρομοίωσις, δὲν εἶναι ἀμέσως ἐμφανῆς, ὅπως αἱ ρυθμικαὶ κινήσεις τῶν ἐργατικῶν χειρῶν, αἱ γραφικῶς εἰκονίζουσαι τὴν παραγωγὴν ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἀπόκρουφον συμβολὴν τῶν κυττάρων τοῦ ἐγκεφάλου, τὰ ὁποῖα κλείει εἰς τὰ ἄδυτά του τὸ κρανίον καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀτομικὴ ἐκάστου ἐνέργεια συγχέεται εἰς τὸ θαῦμα τῆς κοινῆς ἐκδηλώσεως τῆς σκέψεως καὶ τῆς ζωῆς.

Οἱ χημικοὶ τῆς Ἑλλάδος ἔχουν σήμερον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία τόσο συστηματικῶς ἀπέδειξε τὴν στοργὴν καὶ τὴν ὀθεναν τῆς μέριμναν δι' ὄλον τὸν παραγωγικῶς ἐργαζόμενον κόσμον, θὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ Συνέδριον

Ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Δόσιος παρακαλεῖ τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, ὅπως εὐδοκῆσῃ νὰ κηρύξῃ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον τόσα ἐνδιαφέροντα πράγματα θὰ ἀκουσθοῦν, ὅπως ἰκανοποίησις καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δικαίου καὶ δυνατοῦ· ἐλπίζουν ὅτι, ἤδη, ὁπότε ἡ χώρα λαμβάνει σοβαρὰν καὶ ὑπολογίσιμον γεωργικὴν καὶ βιομηχανικὴν μορφήν, ἐπέστη καὶ δι' αὐτοὺς ὁ καιρὸς, ἵνα ἀναγνωρισθῇ ἡ σημασία τῆς εἰσφορᾶς των καὶ λάβουν τὴν ἀνήκουσαν εἰς αὐτοὺς μερίδα, ὡς ἀντάλλαγμα τῆς σιωπηρᾶς των αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἔθνικοῦ πλοῦτου.

Εὐχομαι καὶ ἔχω τὴν δικαιολογημένην πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὐτὴ θὰ ἀποτελέσῃ ἀφετηρίαν νέας πνευματικῆς ἀμίλλης, ὥστε συντόμως νὰ ἐπιβληθοῦν αἱ τοιαῦται συγκεντρώσεις, μετὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς δυνάμεις τὰς ὁποίας ἤδη κατέχει ἡ Ἑλλάς, καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς χώρας μας.

Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τὴν παρακαλέσω, ὅπως εὐδοκήσῃ νὰ κηρύξῃ τὴν ἔναρξιν τοῦ Ἀ' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ἀκολούθως ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν κ. Ἀναστ. Κώνσταν, ὅστις ὠμίλησεν ὡς ἑξῆς:

Μεγαλειότατε,

Ἡ Χημεία εἶναι μία ἀπὸ τὰς νεωτέρας Ἐπιστήμας. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὁ χημικὸς ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸ κοινόν. Οἱ ὀλίγοι χημικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἠσυχολοῦντο εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν καὶ ἡ δρᾶσις των περιορίζετο κυρίως εἰς ἰδιωτικὰς ἐρεῦνας, χωρὶς νὰ ἔχη καμίαν σχεδὸν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Αἱ ὑπάρχουσαι βιομηχανίαι εἰργάζοντο μετ' ἐμπειρικὰς μεθόδους μεταδιδόμενας ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἤρκει δὲ μικρὰ μεταβολὴ τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν διὰ νὰ προκαλέσῃ ἀνεπανορθώτους ζημίας ἢ καὶ νὰ διακόψῃ τὴν περαιτέρω λειτουργίαν ἐνὸς ἐργοστασίου.

Ἐν τούτοις τὸ πολὺ κοινὸν ἐγνώριζεν ἀπὸ πολλοῦ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἐπαγγέλματα, ὡς τοῦ ἱατροῦ,

τοῦ φαρμακοποιοῦ καὶ τοῦ μηχανικοῦ καὶ παρ' ὄλον ὅτι αἱ ἐπιστήμαι τῶν ἐπαγγελματῶν αὐτῶν δὲν εἶχον ἀκόμη προοδεύσει ἐπαρκῶς, ἢ κοινωνία ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην των διότι ταῦτα ἐθεράπευον ἀμειωτέρας ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο ὁμῶς δὲν συνέβαινε διὰ τὸ χημικὸν ἐπάγγελμα, διότι δὲν ἦτο ἀκόμη γνωστὸν τί δύναται νὰ προσφέρῃ ὁ χημικός.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς θεμελιωτὰς τῆς Χημείας εἰργάζοντο εἰς τὰ ἐργαστήρια των διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, χωρὶς νὰ ἀποβλέπουν οὔτε εἰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς, οὔτε εἰς ὑλικά ὠφέλη. Εὐτυχῶς ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν πάντοτε τοιοῦτοι ἐρευνηταί, πού ἔχουν τάξει τὴν Ἐπιστήμην ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς των.

Ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας αὐτὰς ὁ ἄνθρωπος κατάρθωσε νὰ γνωρίσῃ πῶς εἶναι κατασκευασμένος ὁ κόσμος πού μας περιβάλλει, ἀπὸ τὰ μικρότερα τμήματα τῆς ὕλης, τὰ μόρια καὶ τὰ ἄτομα, ἕως τὰ παμμέγιστα οὐράνια σώματα τοῦ ἀπείρου. Κατάρθωσεν ἐπίσης νὰ μάθῃ ἕνα μεγάλον ἀριθμὸν τῶν νόμων πού διέπουν τὰς χημικὰς μεταβολὰς

ὄχι μόνον τῆς ἀνοργάνου, τῆς νεκρᾶς ὕλης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνοργάνου, δηλαδὴ τῆς ζώσης ὕλης, καὶ τέλος ἐπέτυχε τὴν πρακτικὴν χρησιμοποίησιν τῶν γνώσεων αὐτῶν.

Τὴν μεταβίβασιν τῶν γνώσεων αὐτῶν εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ τὴν πρακτικὴν χρησιμοποίησιν τούτων ἀνέλαβον οἱ ἐπαγγελματῆαι χημικοί.

Δημιουργεῖται λοιπὸν μία διαίρεσις μεταξὺ τῶν χημικῶν τῆς θεωρητικῆς ἐρεύνης καὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς. Βεβαίως συμβαίνει συχνὰ ὁ ἴδιος χημικὸς νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ κατόπιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης του εἰς τὴν πρᾶξιν ἢ παρίσταται ἀνάγκη εἰς τὸν χημικὸν μιᾶς βιομηχανίας νὰ προβῇ εἰς θεωρητικὰς ἐρεῦνας διὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν παραγωγὴν, ἀλλὰ κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι δύο χωρισταί ικανότητες καὶ ἡ μεταπήδησις ἐνὸς ἐπιστήμονος ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην γίνεται πάντοτε εἰς περιορισμένην κλίμακα.

Μία ἀπὸ τὰς κυριώτερας προσπαθείας τοῦ χημικοῦ εἶναι ἐκείνη πού ἀφορᾷ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν φυσικῶν πρώτων ὑλῶν τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν γῆν,

Ἀποψὶς τῆς αἰθούσης τοῦ «Παρνασσού» διαρκούσης τῆς Πανηγυρικῆς Συνεδρίας.

από τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, καὶ θὰ σὰς ἀναφέρω μερικὰ παραδείγματα.

Ο ἄνθρωπος ἐγνώριζε νὰ ἐκκαμινεύη μερικὰ μέταλλα πρὸ χιλιάδων χρόνων, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔλειπεν ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἡ τιμὴ των ἦτο μεγάλη καὶ ἡ παραγωγή ἠῤῥεανε βραδύτατα. Ἐχρειάσθησαν 5.000 χρόνια ἐμπειρικῆς ἐργασίας διὰ νὰ φθάσῃ ἡ ἐτήσια παραγωγή τοῦ σιδήρου εἰς μερικὰς χιλιάδας τόννων καὶ ἤρκεσε μόνον ἐνὸς αἰῶνος ἐπιστημονικὴ ἐργασία διὰ νὰ ἀναβιβάσῃ τὴν σημερινὴν παραγωγήν τούτου εἰς ἑκατομμύρια τόννων. Ἡ γῆ περιεῖχεν ἀφθονον ἀργύλλιον, τὸ κοινῶς λεγόμενον ἀλουμίνιον, ἀλλὰ πρὸ 100 ἐτῶν οὐδεὶς τὸ ἐγνώριζεν, ἐνῶ σήμερον εἶναι κοινότατον, καὶ ἀπὸ αὐτὸ κατασκευάζονται τὰ εὐθηνὰ καὶ καθαρὰ μαγειρικὰ σκευῆ καὶ τόσα ἄλλα ἀντικείμενα τῆς καθημερινῆς χρήσεως. Τὸ θαυματουργὸν ράδιον ἐξάγεται μὲ χημικὰς μεθόδους ἀπὸ ὠριμμένα ὄρυκτά.

Ἄπὸ τὸ μαγειρικὸν ἄλας, ἀπὸ ἄλλα ὄρυκτά καὶ ἀπὸ τὸν ἀέρα ἀκόμη, ἡ ἠλεκτροχημικὴ βιομηχανία παρασκευάζει σήμερον χρησιμώτατα προϊόντα καὶ χημικὰ λιπάσματα.

Ἄπὸ τὸν γαιάνθρακα παρασκευάζεται σήμερον ἕνα πλῆθος ἀμέτρητον χημικῶν οὐσιῶν, χρωμάτων καὶ φαρμάκων καὶ τὰ ὠραῖα ἀρώματα δὲν εἶναι πλέον μοναδικὸν προνόμιον τῆς φύσεως. Ἡ χημικὴ βιομηχανία ἀπεμιμήθη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἀκόμη καὶ τὸ θαῦμα τοῦ μεταξοσκώληκος.

Ἄλλη σπουδαία προσπάθεια τοῦ χημικοῦ εἶναι ἡ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Ἄλλοτε ὁ γεωργὸς ἐκανόνιζε μόνος τὴν καλλιέργησιν εἰς κάθε ἐδαφός, μὲ τὴν πείραν καὶ τὴν προσηπικὴν του ἐκτίμησιν, ἀλλὰ ἡ γῆ πολλὰς φορὰς διέψευδε τὰς προβλέψεις του, ἐνῶ σήμερον αἱ μεγάλας καλλιέργειαι κανονίζονται ἀφοῦ πρῶτον ἐξετασθοῦν τὰ χημικὰ συστατικά καὶ αἱ φυσικοχημικαὶ ιδιότητες τοῦ ἐδάφους. Καὶ ἀπὸ τὰς μελέτας αὐτάς, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν χημικῶν λιπασμάτων, ἡ γῆ μᾶς ἀποδίδει πολὺ περισσότερα καὶ καλύτερα προϊόντα ἀπὸ ἄλλοτε, ἐνῶ συγχρόνως μὲ τὰ γεωργικὰ φάρμακα κατορθώσαμεν νὰ προστατεύωμεν τὰ φυτὰ ἀπὸ τὰ ἀσθενείας των.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ χημικὸς εἰς τὰς προσπάθειάς αὐτάς συνεργάζεται καὶ μὲ ἄλλους ἐπιστήμονας, μὲ τοὺς μηχανικοὺς, τοὺς ἠλεκτρολόγους, τοὺς μεταλλολόγους καὶ τοὺς γεωπόνους, προσφέρων εἰς τὴν συνεργασίαν αὐτὴν τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης του καὶ ὠφελούμενος ἀπὸ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις τῶν ἄλλων.

Σπουδαιότατη εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ χημικοῦ εἰς τὴν πρόβδον τῆς βιολογίας καὶ τῆς ἰατρικῆς.

Ὁ Pasteur ἀπὸ τὸ χημικὸν τοῦ ἐργαστήριον ἔθεσε πρὸ ἡμίσεος μόλις αἰῶνος τὰς βάσεις τῆς νέας ἰατρικῆς καὶ ἀπὸ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἐγνωρίσαμεν σήμερον νέας τάξεις σωμάτων, τὰ φυράματα, τὰς βιταμίνας καὶ τὰς ὁρμόνας, ποὺ παίζουν σπουδαιότατον ρόλον εἰς ὅλας τὰς ζωικὰς λειτουργίας.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ χημικοῦ ὁ ἰατρός ἐπιτυχάνει σήμερον νὰ διαγνώσῃ ἀσφαλῶς πολλὰς ἀσθενείας καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν θεραπείαν των. Ἄπὸ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ χημικοῦ δημιουργοῦνται καθημερινῶς νέα θαυματουργὰ φάρμακα.

Αἱ θεραπευτικαὶ ιδιότητες τῶν ἱαματικῶν πηγῶν ἐξακριβοῦνται διὰ τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τούτων.

Τὰ χημικὰ ἐργαστήρια καθοδηγοῦν τοὺς ἐμπόρους εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων των, εἰς τὴν καλὴν διατήρησιν τούτων καὶ βοηθοῦν τοὺς βιοτέχνους

εἰς τὴν παραγωγήν καλῶν προϊόντων.

Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν κακοποιῶν, ὁ χημικὸς εἶναι πολύτιμος σύμβουλος καὶ ἀπὸ κανένα νέον ἐγκληματολογικὸν ἐργαστήριον δὲν λείπει σήμερον τὸ ἄρτιον χημειόν.

Εἰς τὸ Κράτος προσφέρει ὁ χημικὸς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας ὡς τεχνικὸς σύμβουλος τούτου, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν βιομηχανιῶν καὶ τῶν τροφίμων, συμβάλλει διὰ τῆς ἐργασίας του εἰς τὴν δικαίαν εἰσπραξίν των πόρων τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑγείας τοῦ κοινού.

Καὶ ἐὰν τὰ Κράτη εἰς στιγμὰς σκληρῶν ἀγῶνων, ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς χημικοὺς τὰ μέσα τῆς ἐπικρατήσεως των πάλιν ἀπὸ αὐτοὺς οἱ προσβαλλόμενοι ἐζήτησαν καὶ ἐπέτυχον τὰ μέσα τῆς ἀμύνης των.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ «Παρνασσοῦ».

Θά ὑπερέβαινε τὰ ὄρια καί τόν σκοπόν τῆς σημερινῆς τελετῆς ἕαν προσεπάθουν ἔστω καί ἐλάχιστον νά εἰσέλθω εἰς τὰ ζητήματα πού ξητῶ, ἀλλά δέν ἤμπορῶ νά παραλείψω μερικά τυπικά παραδείγματα τῆς ἀνατροπῆς πού ἐπέφεραν ὠρισμένα ἐφαρμογαί τῆς Χημείας εἰς τήν καθημερινήν ζωήν.

Τό καουτσούκ καί ἡ βενζίνη μετέβαλαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας. Χωρίς αὐτά οὔτε αὐτοκίνητον, οὔτε ἀεροπλάνον, ἦτο δυνατόν νά νοηθῇ. Τό τιμμέντον ἀνέτρεψεν εἰς ὀλίγας δεκαετίας τόν τρόπον οἰκοδομῆς τῶν κατοικιῶν μας, ἐπέτρεψε τήν κατασκευήν τεχνικῶν ἔργων πού ἄλλοτε ἐθεωροῦντο ἀδύνατα καί μετέβαλε τελειῶς τόν ἀρχιτεκτονικόν ρυθμόν τῶν νεωτέρων οἰκοδομῶν πρὸς ὄφελος τῆς γενικῆς εὐμαρείας. Αἱ τεχνικαὶ κλωστικαὶ ὄλαι ἐδημιούργησαν νέας δυνατότητας εἰς τόν ἱματισμόν τοῦ ἀνθρώπου, τὰ συνθετικά χρώματα μᾶς παρέχουν θαυμαστούς συνδυασμούς ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων, καί τὰ κρύσταλλα,

αἱ κεραμικαὶ καί ἄλλαι τεχνικαὶ ὄλαι στολιζοῦν τὰς κατοικίας μας. Τό Προεδρεῖον τοῦ Συνεδρίου καταθέτει στέφανον πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἄγνωστου Στρατιώτου.

Αἱ πρόοδοι τῆς φωτοχημείας ἐδημιούργησαν τὴν φωτογραφίαν καί τόν κινηματογράφον καί μᾶς παρουσιάζουν σήμερον ἕνα κόσμον πού ἦτο ἀδύνατον νά συλλάβῃ πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν καί ἡ τολμηρότερα φαντασία.

Καί τὸ φαγητόν μας ἀκόμη τὸ μετέβαλεν ἡ Χημεία μέ τὰς συντηρημένας τροφάς καί μέ τὰς ἄλλας βιομηχανίας τῶν τροφίμων.

Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις καθορίζει τὴν θρεπτικὴν ἀξίαν τούτου καί χρησιμεύει εἰς τὴν παρασκευὴν εὐθυνῶν καί ὑγιεινῶν τροφῶν.

Ὁλόκληρος ἡ σύγχρονος ζωὴ ρυθμίζεται ἀπὸ τὰς ἐφαρμογὰς τῶν ἐπιστημῶν. Φαντασθῆτε τί θὰ ἐγένετο μία σύγχρονος μεγαλόπολις ἕαν θὰ ἔπρεπε νά ἐπανέλθῃ διὰ μιᾶς εἰς τὰς συνθήκας πού ὕφισταντο πρὸ ἐνὸς αἰῶνος.

Αἱ ἐφαρμογαὶ αὐταὶ συντέμνουν κατὰ πολὺ εἰς τὴν ἐξόψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς σημερινῆς κοινωνίας καί μέ τὰ προϊόντα τῆς χημικῆς βιομηχανίας κατορθώνουν ὅλοι σχεδὸν νά ἐπωφεληθοῦν τῶν λεγομένων ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χημικοῦ ἐξασκεῖται ὑπὸ συνθήκας δυσμενεῖς. Ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν χημικῶν ἐργαστηρίων καί ἐργοστασίων δέν εἶναι οὔτε εὐχάριστος, οὔτε ὑγιεινὴ καί ὅλοι μας εἶδαμεν κυρίας ἐπισκεπτομένας ἐργοστάσια νά προστατεύωνται συχνὰ μὲ ἀρωματισμένα μανδύλια καί νά κοιτᾶζουν πάντοτε πρὸς τὴν ἔξοδον. Ὁ ἀπαραίτητος συνδυασμός τῆς ἐντατικῆς διανοητικῆς καί σωματικῆς ἐργασίας μᾶς καταβάλλουν, ὅπως εἶναι στατιστικῶς ἀποδεδειγμένον, πολὺ ἐνωρίτερον ἀπὸ ἄλλους ἐπιστήμονας. Ἐάν εἰς ταῦτα προσθέσω ὅτι ἐργαζόμεθα περιβαλλόμενοι ἀπὸ βιαίους ἢ λανθάνοντας ἐπαγγελματικούς κινδύνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἐξ ἡμῶν, ἕαν δέν

ἔχασαν τὴν ζωὴν των, διατηροῦν ἴχνη ἀνεξάλειπτα, θὰ συμπεράνετε ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χημικοῦ δέν εἶναι οὔτε ἀπὸ τὰ ὑγιεινότερα οὔτε ἀπὸ τὰ ἀνετώτερα. Ἐνα ἀκόμη γεγονός εἶναι ἄξιον νά ἀναφερθῇ ἐνῶ τόσας πολλὰς ἐφαρμογὰς καί συνεπείας ἔχει ἡ Χημεία εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν, ὁ ἀριθ-

μὸς τῶν χημικῶν εἶναι ἐλάχιστος. Εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου ἡ χημικὴ ἔρευνα καί ἡ βιομηχανία εἶναι τόσοσόν πολὺ διαδεδομένα, ἐπὶ 65.000.000 κατοίκων οἱ χημικοὶ δέν ὑπερβαίνουν τὰς 16.000 δηλαδὴ 1 ἐπὶ 4.000 περίπου. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν ἤδη περὶ τοὺς 900, δηλαδὴ ἕνα ἐπὶ 7.000 κατοίκων. Ἀναλογία ἐλαχίστη ἂν τὴν συγκρίνωμεν πρὸς τὸ πλῆθος ἄλλων ἐπιστημῶν.

Ὅλιγα λόγια ἐπιθυμῶ νά προσθέσω ἀκόμη ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν χημικῶν καί τῶν ἄλλων τεχνικῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν καὶ Οἰκονομίαν.

Ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία μιᾶς χώρας δέν βασιζέται πλέον μόνον εἰς τὴν γεωργικὴν καί ἐμπορικὴν κίνησιν, ἀλλὰ καί εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατόν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῶν προϊόντων τῆς διὰ τῶν νεωτέρων τεχνικῶν μέσων. Εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι ἐπιτακτικὴ. Οἱ Ἕλληνες χημικοὶ ἔχουν ἤδη νά ἐπιδείξουν ἀρκετὰς ἐπιτυχίας εἰς τὴν κατεύθυνσιν αὕτην, ὅπως εἶναι ἡ βελτίωσις καί αὐξησης τῆς παραγωγῆς τῶν ἐλληνικῶν οἴνων, ἡ βιομηχανικὴ ἐκμετάλλευσις τῆς σταφίδος, ἡ δημιουργία ἐθνικῶν βιομηχανιῶν λιπασμάτων, τιμμέντου, χρωμά-

των, ἐλαίου, ἢ ἐπιβαλλομένη μελέτη τῶν ἐδαφῶν, τῶν καπνῶν, καὶ τῶν ἄλλων.

Ἄλλὰ τὸ ἔργον μας τώρα μόλις ἀρχίζει. Πολλοὶ ἔθνικοὶ πόροι μένουσιν ἀκόμη ἀνεκμετάλλευτοι, ἐνῶ πολλῶν ἄλλων ἢ ἀξιοποιήσις εἶναι ἀκόμη ἀτελής. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν εἶτε τὸ Κράτος εἶτε εἰς ἀπὸ τοὺς μεγάλους οἰκονομικοὺς Ὄργανισμοὺς τῆς Χώρας, ἀνελάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἰδρῶσιν ἕνα κατάλληλον Ἔργαστήριον πλουτισμένον με ἄριτον προσωπικόν καὶ ὑλικόν, πρὸς ἔρευναν τοῦ φυσικοῦ μας πλούτου καὶ μελέτην τῶν καλυτέρων τρόπων ἀξιοποιήσεως τούτου. Τὰ διατεθησόμενα χρήματα θὰ ἀποδώσουσιν γενναίους καρπούς. Ἡ χώρα μας διέρχεται σήμερον

χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπάθειάς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας προΐσταται ἀνὴρ προερχόμενος ἀπὸ τεχνικὸν κλάδον, μίαν περίοδον θαυμαστῆς ἀναδημιουργίας ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ λείψῃ ἢ προσπάθεια αὐτή.

Οἱ ἀρχαῖοί μας πρόγονοι, ὀδηγούμενοι μόνον ἀπὸ τὴν διαίσθησιν καὶ βοηθούμενοι ἀπὸ τὴν ἐμπειρίαν, κατάρθρωσαν νὰ δημι-

ουργήσουσιν εἰς τὸ Λαύρον πρὸ 25 αἰῶνων, μετὰ τὰ μέσα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μίαν ἀξιοθαύμαστον μεταλλουργίαν. Ἡμεῖς ἄς ἐργασθῶμεν μετὰ τὰ φῶτα τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης διὰ νὰ δημιουργήσωμεν συγχρονισμένους μεταλλουργικὰς βιομηχανίας.

Ἄς ἐξετάσωμεν τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον τῆς χώρας μας καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη. Ἄς μελετήσωμεν καλυτέρας μεθόδους ἐπεξεργασίας καὶ συσκευασίας τῶν ὠραίων ἑλληνικῶν καρπῶν καὶ τῶν ἄλλων προϊόντων τῆς ἑλληνικῆς γῆς, διὰ νὰ ὠφελήσωμεν καὶ τὸν παραγωγὸν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ἄς ἐπιδιώξωμεν τὴν δημιουργίαν νέων πλουτοπαραγωγῶν κλάδων διὰ νὰ δώσωμεν περισσοτέραν ἐργασίαν εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐργασθῶσιν καὶ διὰ νὰ καταστήσωμεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ἡμᾶς καλυτέραν τὴν ζωὴν. Καὶ ἄς ἐνθυμούμεθα πάντοτε ὅτι χρησιμώτεροι ἐπιστήμονες εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ χρησιμοποιοῦν καλύτερον τὰς γνώσεις των διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου καὶ διὰ τὸ γενικὸν καλόν.

Ἄς ἐργασθῶμεν ὅλοι ὑπὸ τὸν Σεπτὸν ἡμῶν Βα-

σιλέα καὶ συνησιτισμένοι περὶ τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας διὰ νὰ δημιουργήσωμεν μετὰ τὰ μέσα τῆς Ἐπιστήμης καὶ μετὰ τὰς τεχνικὰς ἐφαρμογὰς, μίαν καλυτέραν, πλουσιωτέραν καὶ εὐτυχεστέραν Πατρίδα.

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ κ. Κώνστα, ὠμίλησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνάργ. Δημητρακόπουλος ὡς ἀκολούθως:

Μεγαλειότατε,

Μετὰ τὰ ὅσα εἶπον οἱ προλαλήσαντες, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη πολλῶν λόγων διὰ νὰ ἐξαρθῇ ἡ σπουδαία θέσις τῆς Χημείας εἰς τὴν σύγχρονον ζωὴν.

Ἦτο μοιραῖον νὰ κατακτήσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τὴν φύσιν. Αἱ ἐπιστημονικαὶ τοῦ δὲ κατακτήσεις μετέβαλον σὺν τῷ χρόνῳ καὶ τὸν τρόπον τῆς σκέψεώς μας καὶ τὸν ρυθμὸν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἤρκει ρύθμισις σχέσεως ἐπὶ τῇ βίῳ ὠρισμένων ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ ἀπλῆ ἐμπειρία τῆς τρεχούσης ζωῆς, σήμερον καθίστανται ἀπαιτηταὶ αἱ ἐπιστήμαι τοῦ ἀριθμοῦ.

Οὕτω καὶ ἡ

ἐπιστήμη τῆς Χημείας ἀπέβη σὺν τῷ χρόνῳ σπουδαιότατος παράγων εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς.

Ἐρχόμεθα εἰς τὸν τόπον μας. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολικὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι, ἐδῶ μέχρι πρὸ τινῶν ἐτῶν ἢ Χημεία ἐθεωρεῖτο ἐπιστήμη χωρὶς πολλὴν πρακτικὴν ἀξίαν. Καὶ ὁ κύκλος δράσεως τῶν χημικῶν ἐπιστημόνων ἦτο στενωτάτος. Ὁ χημικὸς ὡς ἰδιώτης ἐπαγγελματίας σχεδὸν δὲν εἶχε θέσιν. Καὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐχρησιμοποιεῖτο κυρίως δι' ἀκαδημαϊκοὺς σκοποὺς.

Τὰ πράγματα ὅμως μετεβλήθησαν γοργῶς. Ἡ παρούσα δὲ συνάθροισις καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀ' Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν Χημικῶν ὁμιλοῦν εὐγλώττως πόσαι πρόοδοι ἐγένοντο ἔκτοτε.

Τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει μεταξὺ τῶν μελῶν του καὶ τοὺς χημικοὺς μηχανικούς, ἀπευθύνει δι' ἐμοῦ εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο θερμὸν χαιρετισμὸν καὶ εὐχεται ὅπως ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ διὰ πρώτην φοράν συγκέντρωσις τῶν ἐκλεκτῶν

Οἱ Σύνεδροι πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνωστού Στρατιώτου, ὀλίγον πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ στεφάνου.

έπιστημόνων άποτελέση άφετηριάν νέας προόδου.

Μετά τήν άναχώρησιν τής Α. Μ. του Βασιλέως, τής Α. Β. Υ. του Διαδόχου και τών έπισήμων, οί Σύ- νεδροι συνεκεντρώθησαν εϊς τήν πρό του «Παρνα- σσου» πλατεϊαν και μετέβησαν ίνα καταθέσουν στέφανον επί του Μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτου. Συγκινητικόν ήτο τὸ θέαμα τής έν σώματι μεταβά- σεως όμοι μετὰ τών Συνέδρων και Πρυτάνεων, Κα- θηγητῶν του Πανεπιστημίου και Πολυτεχνείου και Ά- νωτέρων Λειτουργῶν του Κράτους, ίνα άπό κοινοῦ τιμήσουν τήν μνήμην του Άφανους Άγωνιστου.

Κατά τήν κατάθεσιν του έκ δάφνης στεφάνου ό πρόεδρος του Συνεδρίου κ. Κ. Δόσιος εϊπε τήν άκό- λουθον προσφώνησιν :

Οί χημικοί τής Έλλάδος, συνελθόντες εϊς Α΄ Πα-

εύγενῶς υπό τών έπιχειρήσεων άναμνηστικά δῶρα και άναψυκτικά εϊς τούς Συνέδρους.

Κατά τήν έπίσκεψιν του έργοστασίου τής Έται- ρίας Λιπασμάτων παρετέθη φιλικόν πρόγευμα έν άτμοσφαίρα πλήρους έγκαρδιότητος, κατά τά έπιδόρ- πια του όποιου ό Πρόεδρος τής Έταιρίας κ. Ζα- λοκώστας προσεφώνησε τούς Συνέδρους ὡς εξής :

Κύριοι Σύεδροι,

«Εϊμαι εὔτυχής χαιρετίζων έξ όνόματος του διοι- κητικού συμβουλίου τής Έταιρείας Λιπασμάτων εϊς τὸ σημερινόν φιλικόν μας γεῦμα, τούς άγαπητούς συναδέλφους, συνέδρους του Α΄ Πανελληνίου Χημι- κού Συνεδρίου. Η έπίσκεψις τών έργοστασίων μας, σᾶς έδωσε, κύριοι, τήν εὔκαιριαν ν΄ άντιληφθῆτε και

*Αποψις τών Συνέδρων έν τῇ αίθούσῃ του *Εμπορικού και Βιομηχανικού *Επιμελητηρίου.

νελλήνιον Συνέδριον, καταθέτουν τόν στέφανον του- τον επί του τάφου του άνωύμου προμάχου, του όποιου ή σκιά συμβολίζει τήν δύναμιν, τήν άκατά- βλητον, τής άυταπαρνήσεως και τής όλοκληρωτικής θυσίας.

Κατά τās άκολούθους ήμέρας τής έβδομάδος έγέ- νοντο, συμφώνως προς τὸ πρόγραμμα, αί συνεδρια τών τριῶν τμημάτων του Συνεδρίου, δηλαδῆ του Έπιστημονικού (πρωτᾶ Δευτέρας και Τρίτης), του Τε- χνικοοικονομικού (άπόγευμα Δευτέρας, Τρίτης και Τετάρτης) και του Έπαγγελματικού Τμήματος (άπό- γευμα Πέμπτης και Παρασκευῆς). Άντι τής Κυριακῆς συνήλθεν ή όλομέλεια εϊς τελικῆν συνεδριάν τήν πρωτᾶν του Σαββάτου.

Έκ παραλλήλου προς τās έργασίας τών Τμημά- των διοργανώθησαν και έπισκέψεις έργοστασίων. Οὔτω τήν πρωτᾶν τής Τετάρτης έγένετο έπίσκεψις τών έργοστασίων τής Άν. Έτ. «Κεραμεικός» και τής Άν. Έτ. «Ζῦμαι Άρτοποιας» εϊς Νέον Φάληρον. Τήν πρωτᾶν τής Πέμπτης τών έργοστασίων τής Άν. Έτ. «Χημικῶν Προϊόντων και Λιπασμάτων» εϊς Δραπε- τῶνα και τήν πρωτᾶν τής Παρασκευῆς του έργοστα- σίου τής Άν. Έτ. «Μῦλοι Άγ. Γεωργίου» εϊς Κερα- τίνι. Κατά τās έπισκέψεις ταῦτας προσεφέρθησαν

έκτιμήσητε τὸ τί συνέλαβε και τί έπραγματοποίησεν ό μεγαλόπνοος δημιουργός τής πρώτης κατ΄ έξοχῆν μεγάλης χημικῆς βιομηχανίας τής Χώρας, ό άειμνη- στος Νικόλαος Κανελλόπουλος. Καί ὡς κορωνίδα τών βλέψεών του, εὔθως ὡς αί ειδικαί και έπιστημο- νικαί συνθῆκαι τὸ επέτρεψαν, έθεσε τās βάσεις τής ιδρύσεως του Ίνστιτούτου Χημείας και Γεωργίας, τὸ όποιον προς τιμήν του άνωμάσαμεν «Νικόλαος Κα- νελλόπουλος» και του όποιου συντόμως θά τελέσω- μεν τὰ έγκαίνια. Εϊς τὸ Ίνστιτούτον «Νικόλαος Κα- νελλόπουλος» ή χημική και γεωργική έρευνα καθὼς και ή πειραματικῆ έργασία, θά έχουν άνετα και πλή- ρη τὰ μέσα τής επιδόσεως εϊς πᾶσαν έπιστημονικῆν έρευναν προς όφελος τής βιομηχανίας και τής γεωρ- γίας τής Έλλάδος. Σᾶς εὔχαριστοῦμεν, κύριοι, δια τήν σημερινῆν σας έπίσκεψιν και προπίνομεν εϊς υγείαν τών συνέδρων του Α΄ Χημικού Πανελληνίου Συνε- δρίου, εὔχόμενοι εϊς αὔτους πᾶσαν εὔτυχίαν και έπι- τυχίαν δια τὸ καλόν τής έργασίας των και τής Χώ- ρας μας».

Μετά τήν προσφώνησιν του κ. Ζαλοκώστα έλαβε τὸν λόγον ό κ. Δόσιος, ό όποιος εϊπε τὰ εξής :

Κύριοι συνέδροι,

Άπό τήν έπίσκεψίν μας αὔτην εϊς τās φιλοξένους

ἐγκαταστάσεις τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, μεγάλης, ὀχιμόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλὰς ἀκόμη Χώρας τῆς Εὐρώπης, θὰ ἀποκομίσωμεν δύο πράγματα. μίαν εἰκόνα καὶ μίαν ἐντύπωσιν.

Καὶ ἡ μὲν εἰκὼν θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην συγκεχυμένη καὶ παροδική, διότι εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸ βραχὺ διάστημα, τὸ ὁποῖον διεθέσαμεν, νὰ ἀντιληφθῶμεν ἔστω καὶ ἀκροθιγῶς τὴν ἔκτασιν τοῦ συντελεσθέντος ἔργου. Ἐὰν μάλιστα θελήσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερείας, εὐκόλως ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι αἱ ἀπαιτούμεναι γνώσεις ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὴν χωρητικότητα τῆς πνευματικῆς ἀποταμιεύσεως ἑνὸς καὶ μὲν ἀνθρώπου. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον

πρέπει, νὰ εἰσδύσῃ βαθύως εἰς τὴν συνείδησίν ἡμῶν, εἶναι, μίᾶ ἐντύπωσις, ἣ ὅποια θὰ χρησιμεύσῃ πάντοτε ὡς βασίς τῶν σκεψῶν μας. Τα μεγάλα ἔργα δὲν εἶναι ἀποτελέσματα τῆς τύχης καὶ τῶν περιστάσεων, διότι ἡ τύχη καὶ αἱ περιστάσεις ἔρχονται καὶ παρέρχονται. Ἀπέναντι τῆς τύχης θὰ κατισχύσῃ τελικῶς πάντοτε ἡ συστηματικὴ καὶ καρτερικὴ προσπάθεια, ἡ ὁποία καὶ μόνη

θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διάρκειαν καὶ προκοπὴν τοῦ ἀναλαμβανομένου ἐγχειρήματος. Μία καὶ μόνη ὑπῆρξεν ἐδῶ ἡ συμβολὴ τῆς τύχης, τὸ νὰ εὑρεθῇ ὁ ἀκάματος καὶ δημιουργικὸς νοῦς τοῦ Νικολάου Κανελλοπούλου.

Ἡ δρᾶσις τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἕλληνας θὰ ἀποτελέσῃ ζωντανὸν ὑπόδειγμα δι' ὄλους τοὺς θέλοντας νὰ ἐξυπηρετήσουν ἐντίμως τὸν τόπον μας. Αὕτη εἶναι ἡ ἐντύπωσις ἡ ὁποία δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ ποτέ. Ἄς εὐχηθῶμεν εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὸ ἔργον τῆς βαρείας αὐτῆς διαδοχῆς, ἀξίους αὐτοῦ ἐν ζωῇ συνεργάτας, καὶ συνεχίσουν τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐχάραξε, τιμῆσας τὴν πατρίδα καὶ ἰδιαιτέρως τὸν κλάδον τῶν Ἑλληνῶν χημικῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκε».

Τέλος ὁ πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν κ. Κώνστας ἀντιφωνῶν εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κύριε πρόεδρε,

Οἱ Ἕλληνες χημικοὶ προσβλέπουν μὲ ὑπερηφάνειαν πρὸς τὸ συγκρότημα αὐτὸ τοῦ ἔργου αὐτοῦ,

τὸ θαυμαστὸν τοῦτο δημιούργημα τῆς διανοίας τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Κανελλοπούλου, τὸ ὁποῖον θεωρῶ ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖνο ποὺ κάμνει ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ κατεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρείας, ἡ ὁποία τῆς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ ἀντεπεξέρχεται ἐπιτυχῶς εἰς τὰς συνεχεῖς προόδους τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Προπίνω εὐεργετῶν τῶν ἐργαζομένων ἐνταῦθα συναδέλφων καὶ εἰς εὐδῶσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρείας».

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς τελικῆς συνεδρίας τῆς ὁλομελείας τοῦ Συνεδρίου παρετέθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου «Βασιλεὺς Γεώργιος» ἐπίση-

μον γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ Προεδρίου τοῦ Συνεδρίου. Εἰς τὸ γεῦμα παρεκάθησαν, πλὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γεωρ. Γεωργακόπουλος, ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Κυριακός, ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Παπαβασιλείου, ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Παπαδήμας, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου

Ἐτέρα ἀποψις τῶν Συνεδρίων ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

κ. κ. Ματθαίου, Γαλανὸς καὶ Καραγκούνης, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου κ. κ. Χόρς, Βέης καὶ Βαρούνης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ οἱ Διευθυνταὶ τῆς Ἐταιρείας Λιπασμάτων κ. κ. Ζαλοκώστας, Νεῦρος καὶ Βρεττός, ὁ πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Α. Δημητρακόπουλος, τὸ Προεδρεῖον τοῦ Συνεδρίου, τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐπαρχιακῶν Συλλόγων καὶ τῶν Τεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ περίπου 110 ἐκ τῶν κ.κ. Συνεδρίων. Τὸ γεῦμα διεξήχθη ἐν ἀτμοσφαιρᾷ μεγάλῃς ἐγκαρδιότητος καὶ οἰκειότητος. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου κ. Δόσιος προσεφώνησε τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἀκολούθως:

Κύριε Πρόεδρε,

Οἱ Σύνοδοι τοῦ Ἀ' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου καὶ ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Χημικὸς Κόσμος, εἶναι βαθύτατα συγκεκινημένοι ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον,

τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ἡ παρουσία σας μεταξύ ἡμῶν. Τὸ ἐνδιαφέρον σας αὐτὸ μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ θεωρησώμεν, οὐχὶ ὡς ἀπλήν ἔκφρασιν ἐγκρίσεως μιᾶς παρωχημένης ἤδη προσπαθείας, ἀλλ' ὡς ἐπιτακτικὴν παρότρυνσιν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος.

Διὰ τοῦτο θὰ ἀποφύγω νὰ γίνω φορτικός, ἀπαριθμῶν λεπτομερῶς τὰ ἀπασχολήσαντα τὸ Συνέδριον περιορίζομαι μόνον ν' ἀναφέρω, ἐκτὸς ἐνδιαφερουσῶν τινῶν καθαρῶς ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων τινὲς εἶναι προωρισμένοι νὰ ἀναλάβουν διεθνῶς σημαίνουσιν θέσιν, ὅτι ἀνεκοινώθησαν μελέται περὶ πλείστων πλουτοπαραγωγικῶν τῆς χώρας ζητημάτων.

Τοιοτοτρόπως ἐμελετήθησαν τὰ ἐδάφη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ λίπανσις αὐτῶν, οἶοινοι, αἱ ὀπώραι, τὰ ἔλαια, αἱ ἱαματικαὶ πηγαί, ἡ μεταλλουργία, τὰ καύσιμα, τὰ καπνὰ καὶ ἄλλα.

Ἐννοεῖται, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνδιαφέροντα, ἀλλὰ καὶ ἐκτεταμένα, ὅπως ὅλαι αἱμελέται, πράγματα θὰ ἐκτιμηθοῦν δεόντως, ὅταν εὕρωμεν τοὺς πόρους διὰ νὰ τὰ δημοσιεύσωμεν.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε κ. Προέδρε νὰ περιορισθῶ ἤδη εἰς μερικὰ συμπεράσματα καὶ ὀλίγας εὐχάς.

Καὶ πρῶτον, διὰ νὰ πατήσω ἐπὶ στερεᾶς βάσεως, ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐάν κάποτε τὰ ἄτομα ἄγωνται εἰς τὸ νὰ θεωροῦν τὰς ἀσχολίας των ὡς μέσον ὑπάρξεως, διότι πρέπει πρῶτον νὰ ζήσουν, ἡ Πολιτεία ἕνα καὶ μόνον ἀναγνωρίζει εἰς τὰς προσπαθείας τῶν ἀτόμων προορισμόν, τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μεμονωμένων εἰσφορῶν διὰ τὰς παντοειδεῖς ἀνάγκας τοῦ Ἐθνικοῦ Συνόλου.

Ἀναλόγως τῆς συμβολῆς ἐκάστου καὶ τοῦ χρησίου αὐτῆς, θὰ κανόνισῃ αὐτὴ τὴν θέσιν του διὰ τὸ παρὸν καὶ θὰ βασίσει τοὺς ὑπολογισμούς της διὰ τὴν χρησιμοποίησίν του εἰς τὸ μέλλον.

Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου τούτου ὑπῆρξεν ἀκριβῶς, τὸ νὰ φανῇ ἡ μέχρι τοῦδε συμβολὴ τῶν Ἑλλήνων χημικῶν εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ πλοῦτου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐάν ἡ προσπάθεια αὕτη δὲν ἐξετιμῆθη ἐπαρκῶς ἀπὸ τοὺς πολλούς, τὸ νὰ παρουσιάσωμεν ταύτην εἰς Ὑμᾶς ὡς τι νέον, θ' ἀπετέλει παιδαριώδη καὶ ἀσυγχώρητον αὐθάδειαν.

Εἰς τοῦτο μόνον θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν Ὑμετέραν προσοχὴν, εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη συνετελέσθη κατὰ τὸ παρελθόν, ὑπὸ ὄρους ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς καὶ μόνον ἡ ζωτικότης τῆς φυλῆς μας θὰ ἠδύνατο ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτούς, νὰ δημιουργήσῃ ὅ,τι ἐδημιούργησεν.

Εἰς τὴν χώραν μας ἡ πολιτικὴ μηχανή, ἡμέλησεν κατὰ τὸ παρελθόν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως χημικοῦ περιβάλλοντος, δυναμένου νὰ προωθήσῃ τοὺς πνευματικούς της ἐργάτας εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον τόσον αὐθορμήτως καὶ ἀκαθοδήγητοι προσῆλθον νὰ συνεισφέρουν καὶ συνεισέφεραν ἤδη κατὰ τρόπον λυσιτελή.

Ἐάν ἐξαιρέσωμεν ὀλίγας μεγάλας Βιομηχανίας, τὰς ὁποίας πάλιν Ἑλληνες Χημικοὶ ἐδημιούργησαν καὶ προήγαγον καὶ αἱ ὁποῖαι ἐγνώρισαν τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἐρεῦνης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτῶν τούτων τῶν οἰκονομικῶν τῶν συμφερόντων, τὰ λοιπὰ ἐν τῇ Χώρα μας ἐργαστήρια, εἶναι τόσον πενιχρά, ὥστε ἡ ἐκτέλεσις ἐν αὐτοῖς οἰασθήποτε, ἐπιβαλλο-

Στιγμιότυπον ἐκ τοῦ γεύματος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βασιλεὺς Γεώργιος».

μένης πολλάκις ἐκ τῶν περιστάσεων, συγχρονισμένης τεχνικῆς ἐρεῦνης καὶ καθίσταται προβληματικὴ.

Θὰ ἠδυνάμην νὰ φέρω ἀπὸ τὴν τεταγμένην ἐπιστημονικὴν μου ἐνασχόλησιν καὶ τὴν παρελθούσῃ διοικητικὴν μου ζωὴν, ἄπειρα παραδείγματα, τὰ ὁποῖα φθάνουν ἐνίοτε μέχρι τοῦ κωμικοῦ.

Τοιοτοτρόπως κάποτε, ὅτε κατὰ μῆνα Μάρτιον ἐπλησίαζεν ἡ λήξις τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, μοῦ ἐνήθησαν τὴν ἀνάληψιν 20.000 δρχ. διὰ βιβλία τῆς ὑπηρεσίας μου, ἀφορῶντα τὸ ἐν Ἀθήναις Κέντρον καὶ 18 ἐπαρχιακὰ παραρτήματα, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ. Ἐπὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαβάσω τόσα βιβλία, κατὰ τὸ ὑπολειπόμενον μηνιαῖον τοῦ λήγοντος οἰκονομικοῦ ἔτους διάστημα καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ὀλίγον ποσόν, τὸ ὁποῖον εἶχε διατεθεῖ διὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο. Καὶ ἐπειδὴ ἐλάχιστα ἔτη ἀπέχομεν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ὁδοῦ τῆς περιόδου.

Τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα καθημερινῶς γεννῶνται ὑπὸ τὸν γοργὸν ρυθμὸν τῆς σημερινῆς δράσεως τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι πολυάριθμα καὶ ζωτικὰ καὶ ἐπιπεριστάσις τῆς ἀνάγκης ταχείας καὶ λυσιτελοῦ-

ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως, καθημερινῶς πολλαπλασιάζονται. Εἰς τὰ μέσα τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀναγκαιουσῶν πρὸς τοῦτο πειραματικῶν μελετῶν ἔχομεν καθυστερήσει πολὺ τῶν ἄλλων.

Ὁ χρόνος ὅμως εἶναι σήμερον πολυτιμώτερος τοῦ χρήματος· διότι σημαίνει ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ ἐθνικὴν παρασκευὴν.

Γενικὴ εὐχὴ τοῦ Συνεδρίου εἶναι ἡ ἴδρυσις Κρατικοῦ Ὁργανισμοῦ Χημικῶν καὶ Τεχνικῶν Ἐρευνῶν.

Αἱ ἐργασίαι τῶν τοιούτου εἴδους ἰδρυμάτων, τὰ ὅποια παντοῦ σήμερον ἐξυπηρετοῦν ὄχι μόνον τὸ Κράτος των, ἀλλὰ μὲ κανονιζόμενον ἐλαφρὸν τίμημα ὀλοκληρὸν τὴν Βιομηχανίαν τῶν προηγμένων Χωρῶν, ἀπαιτοῦν προσωπικὸν ἀφιερωμένον ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διαθέτον μέσα ἐπαρκῆ καὶ ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τρεχούσας Διοικητικὰς φροντίδας· ἀπαιτοῦν ἐπίσης βιβλιοθήκην ἐνημερωμένην τῆς ὁποίας ἡ ἴδρυσις θὰ στοιχίσῃ κατ' ἀρχὰς πολλά· ἡ Βιβλιοθήκη ὅμως αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος, ὄχι μόνον διὰ τὰς καθαρῶς Κρατικὰς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἰδίως διὰ τὴν Βιομηχανίαν τοῦ τόπου.

Ἐπιχειρήσεις μεγάλαι, ὅπως τὰ Λιπάσματα, τὰ Χρωματουργεῖα, καὶ τελευταίως τὸ Πυριτιδοποιεῖον, δὲν ἐδίστασαν πρὸ τῆς τοιαύτης δι' ἐρεῦνας δαπάνης· διότι τὰ ἔξοδα ταῦτα ὀρθῶς ἐθεώρησαν ἀποδοτικά. Τὸ νὰ πράξουν ὅμως τὸ αὐτὸ ὄλαι αἱ Βιομηχανίαι τῆς Χώρας μας, ὑπάρχουσαι καὶ σχεδιαζόμεναι, εἶναι προφανῶς εἰς ἄκρον ἀντιοικονομικόν, ἀλλὰ καὶ πολλακίς ἀδύνατον.

Κατὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ἰνστιτούτου αὐτοῦ, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡκατεύθυνσις τῶν ἰδιωτῶν ὑπὸ κρατικῷ ἰδρύματι, ἐν συνδυασμῷ μάλιστα μὲ τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Στρατοῦ, εἶναι καὶ εἰς αὐτοὺς ὠφέλιμος· ἀλλὰ καὶ αἱ τυχόν ἄσκοποι ζημίαι τοῦ ἐργαζομένου ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου εἶναι ζημίαι ἐθνικαί.

Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρύματος διὰ νὰ εἶναι χρήσιμος εἰς τὸν τόπον, πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ καὶ τὴν Ἐπαρχίαν, δι' εὐθηνῆς παροχῆς ἀντιγράφων, ἢ φωτογραφικῶν ἐκτύπων σελίδων, ὡς τοῦτο πρᾶττον πλεῖστα ἀλλοδαπαὶ ὀργανώσεις περιοπέης.

Ἐξεφράσθη κάποτε ἡ ἀντίρρησης, ὅτι τ' ἀποτελέσματα ἐνός τοιούτου ἰδρύματος εἶναι ἀβέβαια καὶ θ' ἀργήσουν νὰ φανοῦν. Ὁ παράγων τῆς πιθανότητος εἶναι ὅμως κοινὸς εἰς πᾶν ἀνθρώπινον ἔργον· ἄνευ διακινδυνεύσεως οὐδὲν ἀποκτᾶται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ πιθανότης, ἔστω καὶ μερικῆς ἀποτυχίας, ἐντελῶς ἀποκλείεται. Καὶ ἐπὶ τέλους οὐδεὶς θὰ κατηγορήσῃ ὡς ἀσύνητον τὸν διαθέτοντα τὸ χιλιοστὸν τὸν εἰσοδήματός του οἰκογενειάρχην διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἕνα ἀριθμὸν λαχείων. Δὲν πρόκειται ἄλλως περὶ τοιαύτης προσφυγῆς εἰς τὴν τυφλὴν τύχην. Τὸ Κράτος θὰ δαπανήσῃ πολὺ ὀλιγώτερα καὶ θὰ μιμηθῇ ὄλα τὰ ἄλλα Κράτη, τὰ ὅποια ἀπὸ τὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις, διότι περὶ Κρατικῆς ἐπιχειρήσεως πρόκειται, μόνον σοβαρὰ κέρδη ἀπεκόμισαν. Ἐχεῖ ἄλλως τε καὶ ἰδίαν πείραν ἀπὸ τὴν σύντομον ἀποδοτικὴν ἐργασίαν τῶν ἐρευνητικῶν ἰνστιτούτων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἐργαστηριακοῦ Χημικοῦ εἶναι ἐπάγγελμα σκληρὸν καὶ βραχείας σχετικῶς διαρκείας· ἐκτὸς τῶν ἀμέσου ἀποτελέσματος κινδύνων, αἱ βλάβαι τὰς ὁποίας προξενεῖ ἢ συνεχῆς εἰσπνοὴ καὶ ἡ ἐπαφὴ ἀκόμη ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν, προκαλοῦν συχνὰ βαρεῖαν μείωσιν τῆς ὀργανικῆς ἀντιστάσεως· τελευταίως μάλιστα ἀπεδείχθη, ὅτι τὰ παράγωγα τῆς πίσεως τῶν λιθανθράκων, τῆς ἀρχικῆς βάσεως ταύτης τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Χημικῆς Βιομηχανίας, προκαλοῦν τὸ φρικωδέστερον τῶν νοσημάτων, τὸν καρκίνον, ἀπὸ τὸν ὅποιον πολλοὶ μεγάλοι ἐρευνηταὶ ἀπέθανον.

Δικαίως ὅθεν οἱ Χημικοὶ ζητοῦν καὶ δι' αὐτοὺς τὸ κοινωνικὸν εὐεργέτημα, τὸ ὅποιον ἄλλοι κλάδοι, πολὺ ἀνετώτερον καὶ ὑγιεινότερον ἐργαζόμενοι καὶ δὴ, μέχρι βαθυτάτου γήρατος ἀντέχοντες, ἐπέτυχον, τὴν ἴδρυσιν Συνταξιοδοτικοῦ Ταμείου.

Ἄλλὰ καὶ αἱ σπουδαὶ τοῦ Χημικοῦ εἶναι μακραί, δαπανηραὶ καὶ ἐπίπονοι· ἤδη δέ, ὀρθῶς ἴσως ζητεῖται ἡ παράτασις τούτων· δίκαιον ὅθεν εἶναι οἱ ταῦτα ἀναλαμβάνοντες νὰ προσβλέπουν εἰς μέλλον ἐξασφαλίζον εἰς αὐτοὺς ἐλάχιστόν τι συντηρήσεως, ὅπως ἄλλα ἐπαγγέλματα ἐπέτυχον διὰ νομοθετικῶν διατάξεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἐπίσης αἰσθάνονται οἱ Χημικοὶ τὴν ἀνάγκην κατωχυρώσεως τοῦ κλάδου των, ἀπέναντι ἄλλων συγγενῶν ἐπαγγελματικῶν, οἱ ὅποιοι, ἐγγίσαντες ἀκροθιγῶς τὴν Χημείαν, ὡς ἐγκυκλοπαιδικὴν συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν των, ἐπιδιώκουν παντοειδῶς νὰ ὑπεισέλθουν εἰς τὸ ἐπάγγελμά μας.

Αὐταὶ εἶναι, ἐν ὀλίγοις, Κε Πρόεδρε, αἱ ἐκφρασθεῖσαι κατὰ τὸ Συνέδριον εὐχαὶ τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν, τὰς ὁποίας ὑποβάλλουν εἰς τὴν δικαίαν σας κρίσιν.

Καὶ τώρα θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε, Κε Πρόεδρε, ν' ἀποταθῶ πρὸς τοὺς νεωτέρους ἰδίως συναδέλφους μου, διὰ νὰ τονίσω, ὅτι, καὶ αὐτοί, ὡς ἄτομα, μόνον συμπαγῶς ἠνωμένοι καὶ πειθαρχημένοι ἠμποροῦν νὰ προοδεύσουν.

Τὸ ἔργον εἰς τὸ ὅποιον ἐπιδίδονται δὲν πρέπει νὰ παραλείπουν νὰ θεωροῦν καὶ ὡς λειτουργημάτων. Ὁ διδακτορικὸς ὄρκος δὲν εἶναι γράμμα κενὸν καὶ αὐτάρεσκον ἀναπόλησις πεπαλαιωμένων τύπων.

Παρὰ τὴν τακτικὴν ἐργασίαν πρέπει ἀπαραίτητως νὰ συνυπάρχῃ καὶ ἡ ἀτομικὴ ἐλευθέρα ἄμιλλα· ἡ ἄμιλλα ὅμως αὕτη πρέπει νὰ εἶναι εὐγενῆς, πρέπει νὰ εἶναι Ἑλληνικὴ· διότι ἡ ἄνευ ἀμέσου συμφέροντος καὶ τακτικοῦ σκοποῦ ἔρευνα, ἢ προαγαγούσα τὴν ἀνθρωπίνην γνῶσιν, ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας φιλοσόφους ἐγεννήθη. Ὅπως εἰς ὄλους τοὺς τιμίους ἀγῶνας, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ποτέ, ὅτι δὲν παλαίωμεν ἐναντίον ἐχθρῶν, ἀλλὰ συναγωνιζόμεθα μεταξὺ συναδέλφων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν περιμεινόμεν ὑποταγῆν, ἀλλὰ συγχαρητήρια.

Μέλημα ἐπίσης καθενὸς πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀκτινοβολία τῆς γνώσεως, πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς νεωτέρους, πρὸς δημιουργίαν ἐπιστημονικοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ καὶ ἰδίως, διαδόχων ἰκανοτέρων ἡμῶν.

Ἡ παράλειψις τῆς προσπαθείας αὐτῆς πρὸς δε-

μιουργίαν και ανάδειξιν διαδόχων, είναι ολέθριος διά μίαν κοινωνίαν ἐγωϊσμός. Είναι ἀκόμη ἐγωϊσμός τυφλός· διότι εἰς τὰ στόματα τῶν διαδόχων θὰ φέρεται ἡ παράδοσις καὶ τὸ ὄνομα τῶν διδασκάλων. Χωρὶς αὐτοὺς θὰ σβύσῃ κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἀκάρπου ἐγωϊστοῦ.

Μὴ μοῦ ἀντεῖπῃ κανεῖς, ὅτι τοιοιτοτρόπως ἐνεργῶν, κινδυνεύει νὰ συναντήσῃ τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὴν ὑπονόμευσιν· δὲν ἀρνοῦμαι τὴν ὑπαρξιν κάποτε τοιούτων περιπτώσεων· οἱ τύποι ὅμως τῶν δολοπλόκων εἶναι τύποι ἀνθρώπων ἀποτυχημένων καὶ οἱ τοιοῦτοι δὲν ἠμποροῦν νὰ προκύψουν εἰς περιβάλλον ὀργανωμένης ἐπιστημονικῆς καὶ συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ ἄσκησις τῆς ραδιοῦργίας, ὅπως τὴν βλέπομεν εἰς τὰ παλαιὰ δράματα καὶ τὰ σύγχρονα ἀνόητα, ἀστρονομικά λεγόμενα μυθιστορήματα, εἶναι ἀπασχόλησις, ἃς μοῦ ἐπιτραπῆ ἢ ἔκφρασις, χασμέρη καὶ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν γοργότητα τοῦ ρυθμοῦ τῆς σημερινῆς ζωῆς.

Ἐπειδὴ ὅπως ἦλθεν εἰς τὸ στόμα μου ἢ λέξις ἀχαριστία, νομίζω ὅτι κάποτε, οἱ διὰ ταύτην παραπονούμενοι πρέπει νὰ κάμουν ἕνα μικρὸν ἀπολογισμὸν τῶν ἀπαιτήσεων των ἀπὸ τοῦς εὐεργετηθέντας. Ἡ ἀποδοχὴ τυχόν εὐεργεσίας δὲν πρέπει νὰ συνεπάγεται τὴν ὑποδούλωσιν τῆς προσωπικότητος καὶ ἡ τοιαύτη ἀξίωσις ἐκ μέρους τοῦ παρεχόντος, εἶναι εἰς ἄκρον ἀντίθετος τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ τῆς παροχῆς.

Πρέπει νὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι παρερχόμεθα καὶ νὰ παραδίδωμεν ἐγκαίρως καὶ μὲ ἀγάπην τὴν λαμπάδα εἰς τοὺς νέους δρομεῖς, νὰ παρακολουθῶμεν μὲ χαρὰν τὸν ἀκμαῖον των βηματισμὸν καὶ τὸ τελευταῖον πρὸς αὐτοὺς βλέμμα μας, νὰ εἶναι βλέμμα στοργῆς.

Ἡ παρουσία τοῦ ἰσχυροῦ Κυβερνήτου τῆς Χώρας μας μεταξύ ἡμῶν μᾶς ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι θυσιάζει χάριν ἡμῶν χρόνον μὴ ἀνήκοντα εἰς αὐτόν· ἀποσπῶμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν πρὸς ἡμᾶς πολῦτιμον μερίδιον τῆς σθεναρᾶς φροντίδος αὐτοῦ πρὸς τὸν τόπον δλόκληρον.

Πρέπει καὶ ὀφείλομεν ν' ἀποδείξωμεν εἰς αὐτόν

καὶ τὴν χώραν μας, ὅτι εἴμεθα ἄξιοι τῆς τοιαύτης θυσίας.

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς
Ζήτω ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος
Ζήτω τὸ Ἔθνος

Εἰς τὴν πρόποσιν τοῦ κ. Δοσίου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς :

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι συνάδελφοι,
Κυρίαὶ καὶ κύριοι,

Εἶμαι ἀληθῶς εὐτυχῆς δυνάμενος νὰ διέλθω τὰς ὥρας ταύτας μεταξύ ὑμῶν, λυπούμενος ἀφ' ἑτέρου

διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ σᾶς παρακολουθῆσω καθ' ὅλας τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου.

Εἶμαι, λέγω, ἀληθῶς εὐτυχῆς βλέπων τὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων χημικῶν συνηνωμένον μετὰ τοιοῦτου ἐνθουσιασμοῦ, ἐπιλαμβανόμενον τοῦ ἔργου τῆς ἀνυψώσεως τῆς ἐπιστήμης του ἐν τοιαύτῃ ἀδελφικῇ ἐνώσει καὶ μὲ ἀποφάσεις τοιαύτας, ὅσας ἐξήγγειλε πρὸ ὀλίγου ὁ ἀξιότιμος πρόεδρος τοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων χημικῶν. Ἡ ἐπιστήμη τῆς χημείας παλαιά, παλαιότατη, νέα ὅμως κατὰ τὴν σημερινὴν τῆς μορφήν εἶναι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀκόμη νεώτερα, νεωτέρα. Ὅχι διότι ἔλειψαν οἱ χημικοὶ ἐπιστήμονες εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἀπόδειξις ἢ ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσία τοιούτων χημικῶν, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὴν γενεάν τὴν ἰδικήν μου. Ἀλλὰ, διότι, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς ὀμηγύρεως ταύτης, ἡ ἐναλογία τῶν νέων χημικῶν εἶναι πολὺ — πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ποσότητα τῶν παλαιῶν χημικῶν τῆς περασμένης γενεᾶς. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιστήμη τῆς χημείας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνεπτύχθη κατὰ τὰ ἔτη αὐτά, κατὰ τὴν τελευταίαν εικοσαετίαν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεῖς, ἔχουσα βεβαίως ὡς φωτεινὸν παράδειγμα τοὺς παλαιότερους χημικούς, ἀλλὰ μὲ νέαν ὁρμήν, μὲ νέαν ζωτικότητα καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν πλήρη.

Μεγάλῃ εἶναι ἡ φιλοδοξία τῆς ἐπιστήμης σας. Ἡ μήτηρ τῆς ἐπιστήμης σας ἐπέδωξε νὰ εὕρῃ τὴν παντοδυναμίαν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν λίθον καὶ τὸν

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ ἐν μέσῳ τῶν Συνέδρων μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος.

πλοῦτον εἰς τὴν εὐρεσιν τοῦ χρυσοῦ. Καὶ σεῖς σήμερον ζητεῖτε νὰ εὑρετε τὸν χρυσὸν πάλιν ἀσχολούμενοι μὲ τὸν μικρόκοσμον, μὲ τὴν διαίρεσιν καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ ἀτόμου. Καὶ ἴσως - ἴσως φθάσητε μίαν ἡμέραν εἰς τὴν μετὰπτωσιν τῶν στοιχείων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο συνεργαζόμενοι μὲ τὴν ἀδελφὴν Φυσικὴν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν οἰαδιῆποτε καὶ ἂν σὰς χωρίζουν ἐπιθυμία αὐτοτελείας, πραγματικῶς ὅμως δὲν δύνασθε νὰ χωρισθῆτε ποτέ. Καὶ τὴν παντοδυναμίαν ζητεῖτε ἐπιδρῶντες διὰ τῶν μεγάλων ἀνακαλύψεων, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἡ Χημεία κατὰ τὰς ἡμέρας μας, ἐπιδρῶντες, λέγω, ἐπὶ τῆς ἐξελιξέως τῆς Φιλοσοφίας, ἡ ὁποία ζητεῖ νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν λόγον τοῦ κόσμου. Ὡστε τὰς φιλοδοξίας τῆς ἀλχημείας δὲν τὰς ἀπεβάλατε ποτέ. Ἐπιζητεῖτε ὅμως νὰ τὰς κατορθώσητε δι' ἄλλων μεθόδων, διὰ τῶν μεθόδων τῆς θετικῆς ἐπιστήμης. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπεδράσατε κατὰ τρόπον ἀληθινὰ ἀναστατατικόν, ἀληθινὰ ἐπαναστατικόν ἐπὶ ὄλων τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Χημείας ἐπέφερεν εἰς ὅλας τὰς ἐπιστήμας καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἐφαρμογὰς ἀληθινὴν ἀναστάτωσιν. Μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἐπιστημόνων. Ἐγέννησεν ἐφηρμοσμένας ἐπιστήμας νέας, ἐπέδρασε δὲ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως ὄλων τῶν ἐφηρμοσμένων εἰδῶν ἀσχολίας τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας, τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶσων καὶ τῶσων ἄλλων. Βλέπετε ὅτι τὸ στάδιον εἶναι εὐρύ. Καὶ δι' αὐτὸ χαίρω πολὺ ὅταν βλέπω ἐδῶ μέσα τόσους νέους ἐπὶ τῆς δράσεως τῶν ὁποίων βασιζέται ἡ ἔλπις διὰ τὸ μέλλον.

Ἀπὸ ὅσα ἐξήγγειλεν ἐκ μέρους ὑμῶν ὁ κ. πρόεδρος τοῦ συνεδρίου ὑπάρχουν σημεῖα τινά, μὲ τὰ ὁποία δύναμαι νὰ σὰς εἶπω ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι.

Δηλαδή πρῶτον ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὸ παρελθόν. Δὲν πρέπει νὰ ὀδηγώμεθα ἐπὶ τῶν ἐπιστημονικῶν διενέξεων τοῦ παρελθόντος ἢ ἐπὶ τῶν διενέξεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπιστήμης σας κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ στρέψωμεν ἐντελῶς τὰ βλέμματά μας πρὸς τὸ μέλλον, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶνε θετικὴ, τῆς ὁποίας τὴν ὑπαρξιν οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ, καὶ βαδίζοντες πρὸς τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναμφισβητήτως δημιουργημάτων τῶν ἀνθρώπων τοῦ παρόντος, τοῦ ἐκάστοτε παρόντος. Δεύτερον ὅτι ἡ πολιτεία δὲν δύναται νὰ ἔξῃ ἐνδιαφερόμενη διὰ τὰ μεμονωμένως ἐργαζόμενα ἄτομα ἢ μᾶλλον, διὰ νὰ εἶναι ἡ ἔκφρασις μου καθαρωτέρα, διὰ τὰ ἄτομα τὰ ἐργαζόμενα διὰ τὸν ἐαυτὸν των, χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω κανένα, ἀλλὰ δεῖν δύναται κανεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς Πολιτείας νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα συνεργαζόμενα ἐργάζονται ὑπὲρ τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας. Τὸ δὲ τρίτον εἶναι: τὸ ὅτι πρέπει νὰ ἀφήσωμεν διαδόχους, πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν διάδοχον, προ πάντος δὲ εἰς τὴν ἐπιστήμην πρέπει ὁ καθεὶς ἀπὸ σὰς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ ἀπέλθῃ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου νὰ δύναται νὰ εἶπῃ ὅχι μόνον τί ἐδημιούργησεν, ἀλλὰ καὶ ποίους ἐδημιούργησεν. Ἄνευ τούτου παραλείπει ἕνα κα-

θῆκον τὸ ὁποῖον ἔχει διὰ τὸ σύνολον τῆς κοινωνίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ αἰτήματά σας δύναμαι νὰ σὰς εἶπω διὰ τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν ὅτι θὰ τὸ ἐκπληρώσω. Δηλαδή διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν τοῦ συνεδρίου θὰ σὰς δώσω πᾶσαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, μὲ τὴν παράκλησιν ὅμως ὅπως ὁ τόμος ὁ ὁποῖος θὰ περιέχῃ τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου σας μὴ εἶνε σχοινοτενὴς καὶ πολὺ ἐκτεταμένος. Κυρίως πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ τὰς πρωτοτύπους ἐργασίας. Καὶ τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀνεπτυγμένας ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητός των. Καὶ τοῦτο διότι τὰ πρακτικὰ τοῦ πρώτου συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων χημικῶν, τὰ ὁποῖα θ' ἀναγνωσθοῦν ἀσφαλῶς καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον τὸν ἐπιστημονικόν τῆς Εὐρώπης ὁλοκλήρου, πρέπει νὰ ἔχουν τοιοῦτο περιεχόμενον, ὥστε νὰ ἐλκύσουν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ ὄμματα τῶν ξένων ἐπιστημόνων ἐπὶ τοὺς Ἑλλήνας χημικοὺς ἐπιστήμονας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ αἰτήματά σας, ἡ κυβέρνησις εἶναι διαθεθεμένη νὰ τὰ μελετήσῃ, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται νὰ σὰς δώσῃ καὶ ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν ἢ τοῦλάχιστον τῆς ὑπὸ ὄρους ἐκπληρώσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ παρακαλέσωμεν τὸν κ. πρόεδρον τοῦ συνεδρίου ἢ μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ συνεδρίου νὰ συντάξῃ χωριστὰ ὑπομνήματα δι' ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν αἰτημάτων καί, ἂν θέλῃ νὰ μᾶς βοηθήσῃ ἀκόμη περισσότερο, νὰ μᾶς ὑποβάλλῃ καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποῖου δύνανται ταῦτα νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐπωφελέστερον.

Μέσα εἰς τὴν σημερινὴν ἀναγέννησιν τοῦ τόπου καὶ τὴν ἐντατικὴν δρᾶσιν τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, οἰασθῆποτε τάξεως καὶ ἱεραρχίας, εἴτε ἐν τῇ κοινωνικῇ κλίμακι εἴτε ἐν τῇ κλίμακι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου, ἢ συμβολὴ τὴν ὁποῖαν παρέχει τὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων χημικῶν διὰ τοῦ πρώτου τούτου συνεδρίου, θεωρουμένου ὡς ἀπαρχῆ ἐργασίας θετικῆς, ἐντόνου, μεθοδικῆς, συστηματικῆς καὶ πειθαρχημένης, θὰ εἶναι πραγματικῶς σπουδαιστάτη. Εἶναι τὸ ἀλάτι τὸ ὁποῖον μᾶς λείπει εἰς τὸ ἑλληνικὸν φαγητόν. Θὰ μᾶς τὸ δώσῃτε αὐτὸ τὸ ἀλάτι βεβαίως μὲ ὄλην τὴν προσοχὴν νὰ μὴ ἀρμυρίσῃτε πολὺ τὸ φαγητόν, δηλαδή λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὄχι μόνον τὴν ἐπιστήμην σας, ἀλλὰ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ τὰς ἀπαίτησεις ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην σας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ Ἕλληνες χημικοὶ θὰ δώσουν πρὸς τοῦτο ὄλην αὐτῶν τὴν βοήθειαν. Ὅπως τοὺς παρακαλῶ νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως θὰ τοὺς παρασχεθῇ ἐντὸς τῶν ὄρων, τοὺς ὁποῖους σὰς ἐξέθεσα καὶ πᾶσα ἡ δυνατὴ βοήθεια. Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως νὰ συστήσω κάτι τι ὡς τέλος τῆς προπόσεώς μου: ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ λησμονήσωμεν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τὴν ἔρευναν τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης. Δὲν θέλω νὰ σὰς ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶπα ἄλλοῦ. Καὶ παρακαλῶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς μονομανία μου ἡ ἔρευνα τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης. Γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι αἱ ἐπιστήμαι δὲν ἐγεννήθησαν ἀπὸ ἐνασχολήσεως τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀφρηνημένης θεωρίας. Ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου καὶ κατόπιν ἐν τῇ προόδῳ των καὶ ἐν τῇ ἐξελιξίει των δι' ἀφαίρεσεως ὄλων τῶν μὴ κοι-

νῶν χαρακτηριστικῶν, κατέληξαν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς τὴν καθαρὰν ἐπιστήμην, ἢ ὁποῖα ἀποβλέπει εἰς τὴν ἔρευαν τῶν μεγάλων θεωρητικῶν προβλημάτων. Ἄφου ὅμως ἔγεννήθη ἡ καθαρὰ ἐπιστήμη ἀπὸ τὰς πρακτικὰς ἐνασχολήσεως τοῦ βίου ἢ καὶ ἀπὸ διαφόρους πρακτικὰς ἐπιστημονικὰς ἀσχολίας, ἡ οὕτω δημιουργηθεῖσα καθαρὰ ἐπιστήμη ἐνεργεῖ κατ' ἀντίθετον φορὰν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ ἄκρα μέχρι τῶν τελευταίων ὀρίων τῆς ἐφαρμογῆς, μίαν ἀκτινοβολίαν καὶ δίδει ἐκ τοῦ κέντρου, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς τὰ ἄκρα ἐκ τῆς καθαρᾶς θεωρίας πρὸς πᾶσας τὰς ἐφαρμογὰς καὶ ἀναδημιουργεῖ αὐτάς.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐπομένως πραγματικὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάπτυξιν, ἂν παραβλέψωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, τῆς ἀναπτύξεως τῆς καθαρᾶς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης. Ἄλλ' ἐννοεῖτε ὅτι χρειάζονται μελέται καὶ σπουδαὶ καὶ χαίρω ὅτι εἶναι παρῶν ἐνταῦθα ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Παιδείας ὅπως σκεφθῶμεν κατὰ πόσον θὰ ἠδύνατο διὰ τῶν ἀνωτάτων σχολῶν νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Πάντως φεύγω ἐντεῦθεν μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων χημικῶν ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς ἀξίας του, τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν καθηκόντων του πρὸς τὸ σύνολον

τῆς κοινωνίας, ἐργάζεται πρὸς τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς καὶ μὲ τὴν προϋπόθεσιν δι' οἰασθήποτε θυσίας καὶ τῆς αὐτοθυσίας ἀκόμη νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα αὐτήν, κύριοι, πίνω εἰς ὑγείαν τῶν Ἑλλήνων χημικῶν, ἐυχόμενος εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ἔργον τῶν καὶ ὑπὲρ τῆς προσωπικῆς ὑμῶν υγείας, κ. πρόεδρε τοῦ συνεδρίου.

Τὸ τέλος τῆς προπόσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐκάλυψαν ζωηρὰ χειροκροτήματα καὶ θερμαὶ ἐκδηλώσεις ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὡς καὶ οἱ κ. κ. Ὑπουργοί, δένειμε πλῆθος αὐτογράφων εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν κ. κ. συνέδρων, μεθ' ὃ πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐχαιρέτισε διὰ χειραφίας ἅπαντας τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὸ γεῦμα, δεχθεὶς αὐτοὺς εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν.

Διὰ τοῦ ἐπισήμου τούτου γεύματος ἔληξαν καὶ τυπικῶς αἱ ἐργασίαι τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου, αἱ ὁποῖαι κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ἀπέτελεσαν τιμὴν διὰ τὸ Σῶμα τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν καὶ συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς χημικῆς ἐπιστήμης ἐν Ἑλλάδι.

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΧΗΜΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ὑπὸ τῶν συνέδρων καὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιακῶν ὀργανώσεων ἐκλεγείσα Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου κατηρτίσθη εἰς σῶμα καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της. Συμφώνως πρὸς τὰς καθορισθείσας ἐντολὰς τὰς ἀνατεθείσας τῇ Ἐπιτροπῇ κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συνεδρίου τῆς 15ης καὶ 16ης Ἀπριλίου, σκοπὸς αὐτῆς ἔσεται ἡ συστηματοποίησις τῶν κατὰ τὸ Συνέδριον διατυπωθειῶν εὐχῶν καὶ συμπερασμάτων τῶν καὶ ἡ ἐπίδοσις αὐτῶν εἰς τοὺς ἀρμοδίους, ἢ ταξινόμησις εἰς ἐνιαῖον σύνολον τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὕλικου καὶ τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ καὶ τέλος πᾶσα προπαρασκευαστικὴ ἐργασία πρὸς προετοιμασίαν τῆς ἐν καιρῷ ὀργανώσεως τοῦ Β' Χημικοῦ Συνεδρίου. Εἰς τὸ πολυσχιδὲς καὶ ὀγκῶδες τοῦτο ἔργον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐζήτησεν ἥδη τὴν στενὴν συνεργασίαν τῆς Ἐνώσεως Ἑλλ. Χημικῶν, τοῦ Τεχν. Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ τῶν λοιπῶν κλαδικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὀργανώσεων χημικῶν, ἔχει δὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι αὕτη θὰ παρασχεθῇ προθύμως διότι μόνον διὰ μιᾶς συντονισμένης ἐνεργείας πασῶν τῶν κατηγοριῶν τοῦ κλάδου θὰ πραγματοποιηθοῦν τέλος αἱ ἐπιδιώξεις τῆς τάξεώς μας.

Καθιστῶντες ταῦτα γνωστὰ εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος συναδέλφους, οὓς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα διὰ τὴν τιμητικὴν ἐντολήν, μεθ' ἧς μᾶς περιέ-

βαλον, ζητοῦμεν τὴν ἐνεργὸν παρακολούθησιν, συνεργασίαν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν εἰς τὸ ἔργον μας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 1938.

Ὁ Πρόεδρος
Ν. ΚΑΡΝΗΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ι. ΚΑΝΔΗΛΗΣ

Τὰ Μέλη: Γ. Τερμεντζῆς (ἀντιπρόεδρος), Π. Παπαμιχαήλ (ἀντιπρόεδρος), Μ. Παλαιολογιάννης, Κ. Μακρῆς, Ρ. Δαρρίγος, Δ. Κατακουζηνός.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίαν τῆς ὀλομελείας τοῦ Α' Πανελληνίου Χημικοῦ Συνεδρίου ἐξελέγη πρὸς ἐκτέλεσιν προηγουμένης ἀποφάσεως ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ.

Ἐψηφίσαν ἐν συνόλῳ 160, ἐξ ὧν 93 ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν δι' ἀντιπροσώπων καὶ 16 ἐν Ἀθήναις διαμένοντες δι' ἀντιπροσώπου. Ἐξελέγησαν δὲ κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ κ. κ.

Κ. Δόσιος	διὰ ψήφων	158
Κ. Μακρῆς	»	147
Ν. Καρνῆς	»	144
Ρ. Δαρρίγος	»	142
Π. Παπαμιχαήλ	»	139
Ι. Κανδήλης	»	135
Μ. Παλαιολογιάννης	»	135
Γ. Τερμεντζῆς	»	131
Δ. Κατακουζηνός	»	130
Ἀναπληρωματικοὶ δὲ οἱ κ. κ.		
Ἄν. Δεληγιάννης	»	28
Ἄν. Κώνστας	»	22
Ἄν. Τερζάκης	»	12
Σταθουλόπουλος	»	11

Ὁ κ. Κ. Δόσιος δὲν ἀπεδέχθη τὴν ὡς ἄνω ἐκλογὴν του, παρατήθεις καὶ δικαιολογήσας τὴν παραίτησίν του διὰ τῆς ἐξ ἄλλης θέσιν δημοσιευομένης ἐπιστολῆς. Εἰς ἀντικατάστασίν του ἐκλήθη ὁ ἐπιλαχὼν κ. Ἄντ. Δεληγιάννης, μὴ ἀποδεχθεὶς ὁμοίως τὴν ἐκλογὴν του.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ συνελοῦσα κατηρτίσθη εἰς σῶμα ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος Ν. Καρνῆς, Ἀντιπρόεδροι Γ. Τερμεντζῆς καὶ Π. Παπαμιχαήλ καὶ Γενικὸς Γραμματεὺς Ἰ. Κανδήλης.

Οἱ κ. κ. Ἄ. Δεληγιάννης, Πρόεδρος τῆς Δ.Ε. τῶν Ἐπιμελητῶν Χημικῶν καὶ Γ. Βάρβογλης, Γραμματεὺς Συντάξεως, ὑπέβαλαν τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἀπὸ μελῶν τῆς Δ.Ε. παραίτησίν των, δικαιολογούντες αὐτὴν διὰ τῆς εἰς ἄλλην θέσιν δημοσιευομένης ἐπιστολῆς.

Δι' ἐπιστολῆς του ληφθείσης τὴν 9 Μαΐου ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ